วิทยานิพนธ์ ความรุนแรงของความปวด ปัจจัยส่วนบุคคล ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดหลังผ่าตัดช่องท้องของทีมสุขภาพ
ผู้เขียน นางอรพรรณ ไชยชาติ
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรุนแรงของความปวด ปัจจัยส่วนบุคคล ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดหลังผ่าตัดช่องท้องของทีมสุขภาพ โดยใช้กรอบแนวคิดความพึงพอใจของผู้ป่วยจากแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการรักษาสำหรับผู้ป่วยที่มีความปวดระยะเฉียบพลันและความปวดจากมะเร็งของสมาคมความปวดแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (American Pain Society Quality of Care Committee: Quality improvement guidelines for the treatment of acute pain and cancer pain) เป็นแนวทางในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่มีความปวดหลังผ่าตัดช่องท้อง จำนวน 165 ราย ที่เข้ารับการผ่าตัดในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้รวม 2 แห่ง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความปวด แบบประเมินความคาดหวังของผู้ป่วย และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบเชิงชั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของทีมสุขภาพได้รับการตอบสนอง โดยมีค่าเฉลี่ยการคาดการณ์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยการรับรู้จริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การคาดการณ์และการรับรู้จริงของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของแพทย์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการคาดการณ์ของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและการรับรู้จริงของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมด

4. ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ความรุนแรงของความปวด และความคาดหวังของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของทีมสุขภาพ คือแพทย์และพยาบาล ร่วมกันทำนายความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของทีมสุขภาพได้ร้อยละ 20 (adjusted R^2 = .20) โดยตัวแปรที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาล และรายได้ ($p < .05$ และ $p < .01$ ตามลำดับ)

5. ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ความรุนแรงของความปวด และความคาดหวังของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของแพทย์ร่วมกันทำนายความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของแพทย์ได้ร้อยละ 21 (adjusted R^2 = .21) โดยตัวแปรที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของแพทย์ ($p < .01$)

6. ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ความรุนแรงของความปวด และความคาดหวังของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาล ร่วมกันทำนายความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาลได้ร้อยละ 14 (adjusted R^2 = .14) โดยตัวแปรที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดของพยาบาล ($p < .01$) ระดับการศึกษา และรายได้ ($p < .01$ และ $p < .01$ ตามลำดับ)

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของผู้ป่วยเป็นตัวแปรที่ทำนายความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดหลังผ่าตัดได้มากที่สุด การรับรู้ในสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับจริง จะเป็นสิ่งที่บอกว่าผู้ป่วยที่มีความปวดหลังผ่าตัดมีความพึงพอใจในการดูแล ดังนั้น ทีมสุขภาพควรมีการประเมินการคาดการณ์และการรับรู้จริงของผู้ป่วยต่อการจัดการกับความปวดทั้งก่อนและหลังผ่าตัด รวมทั้งการให้ข้อมูล คำแนะนำก่อนและหลังผ่าตัด หรือการสอนการจัดการกับความปวดควบคู่กับคู่มือการจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด

Thesis Title	Pain Severity, Demographic Factors, Expectation and Patients' Satisfaction toward Postoperative Abdominal Pain Management by Health Team
Author	Mrs. Oraphan Chaichart
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2004

Abstract

This descriptive research aimed to describe pain intensity, demographic factors, expectation and patients' satisfaction toward postoperative abdominal pain management by the health team. The conceptual framework was derived from the American Pain Society (APS)'s Quality improvement guidelines for the treatment of acute pain and cancer pain (APS, 1995). The sample consisted of 165 abdominal postoperative patients from two regional hospitals in southern Thailand. They were recruited by purposive sampling. The research instruments included questionnaires collecting information on demographic data, pain level, expectation and patients' satisfaction toward postoperative pain management. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson' product moment correlation coefficient and hierarchical multiple regression analysis.

The results of the research revealed that:

1. Overall patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by the health team was reached. Overall mean score of what was expected or desired was at a low level and what was actually received was at a moderate level.

2. The mean score of what was expected from physicians and what was actually received were both at a moderate level. The mean score of what was expected from nurses was at a low level and what was actually received was at a moderate level.

3. Overall mean score of patients' satisfaction toward postoperative abdominal pain management by the health team, by physicians and by nurses were at a high level.

4. Demographic variables, pain intensity, and patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by physicians and by nurses together accounted for 20% of the variance in the patients' satisfaction toward postoperative abdominal pain management by the health team (adjusted R^2 = .20). The most significant factors were patients' expectation toward

postoperative abdominal pain management by nurses and income ($p < .05$ and $p < .01$, respectively).

5. Demographic variables, pain intensity, and patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by physicians accounted for 21% of the variance in the patients' satisfaction toward postoperative abdominal pain management by physicians (adjusted $R^2 = .21$). The most significant factor was patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by physicians ($p < .01$).

6. Demographic variables, pain intensity, and patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by nurses accounted for 14% of the variance in the patients' satisfaction toward postoperative abdominal pain management by nurses (adjusted $R^2 = .14$). The most significant factors were patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by nurses ($p < .01$), education level, and income ($p < .01$ and $p < .01$, respectively).

The results of this study indicate that patients' expectation is the most significant predictor that contributed to patients' satisfaction. In other words, if patients actually received what was expected, they would be satisfied. This finding has implications for clinical practice. The health team, including physicians and nurses, should assess the patients' expectation toward postoperative abdominal pain management by the health team. In addition, preoperative and postoperative patient education should be given together with information regarding pain management and a manual.